

UNECE NORMA FFV-14
týkajúca sa obchodnej kvality
citrusové plody¹

I. DEFINÍCIA VÝROBKU

Táto norma sa vzťahuje na nasledujúce plody, klasifikované ako „citrusové plody“, dodávané spotrebiteľovi v čerstvom stave; citrusové plody na priemyselné spracovanie sú z tohto vylúčené:

- citróny odrôd pestovaných z druhu Citrus limon (L.) Burm.f.,

- limetky odrôd pestovaných z druhu Citrus latifolia (Yu.Tanaka) Tanaka ktorých plod je veľká kyslá limetka známa aj ako Bearss, Persian, Tahiti a ich hybridy.

- mandarínky odrôd pestovaných z druhu Citrus reticulata Blanco, vrátane satsumasov (Citrus unshiu Marcow.), klementínok (Citrus clementina Hort. Ex Tan.), obyčajných mandarínok (Citrus deliciosa Ten.) a tangerínok (Citrus tangerina Hort.ex Tan.) pestovaných z týchto druhov a ich hybridov
 - pomaranče odrôd pestovaných z druhu Citrus sinensis (L.) Osbeck
 - grapefruity odrôd pestovaných z druhu Citrus paradisi Macfad. a ich hybridov
 - pommelo alebo Shaddock odrôd pestovaných z druhu Citrus maxima(Burm.) Merr. a ich hybridov

II. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA KVALITY

Účelom tejto normy je definovanie kvalitatívnych požiadaviek pre citrusové plody po ich úprave a a balení.

A. Minimálne požiadavky

Vo všetkých triedach, vzhľadom na špeciálne ustanovenia pre jednotlivé triedy a povolené odchýlky, citrusové plody musia byť:

- celé,
- bez odrenín a / alebo nadmerných zacelených vonkajších rezov,
- zdravé, plody napadnuté hnilobou alebo poškodené tak, že sú nevhodné na konzum, sú vylúčené,
- čisté, prakticky bez akýchkoľvek viditeľných cudzích látok,
- prakticky bez chorôb a škodcov,
- prakticky bez poškodenia spôsobeného chorobami alebo škodcami,
- bez známok vnútorného vädnutia,
- bez poškodení spôsobených nízkou teplotou alebo mrazom,
- bez nadmernej povrchovej vlhkosti,
- bez cudzieho pachu a / alebo chuti.

Citrusové plody musia byť opatrne ošetrované a musia mať dosiahnutý zodpovedajúci stupeň

¹ **Odvolaie:** Normy sú publikované v troch oficiálnych jazykoch Európskej hospodárskej komisie Organizácie spojených národov. Pokiaľ by sa vyskytli nezrovnalosti medzi jednotlivými jazykovými verziami, alebo medzi verziami v iných, neoficiálnych jazykoch, je rozhodujúca anglická verzia. Pokiaľ je originálna verzia normy vo francúzskom alebo ruskom jazyku, v takom prípade je rozhodujúca verzia vo francúzskom alebo ruskom jazyku.

vývinu a zrelosti, pozornosť sa musí venovať kritériám zodpovedajúcim odrode, termínu zberu a pestovateľskej oblasti.

Vývin a stupeň zrelosti citrusových plodov musí byť taký, aby im umožnil:

- vydržať dopravu a manipuláciu, a
- dostať sa v zodpovedajúcom stave na miesto určenia.

Citrusové plody, dosahujúce požiadavky na zrelosť, môžu byť „odzelenené“. Toto ošetrenie je povolené, iba pokiaľ ostatné organoleptické vlastnosti nie sú zmenené.

B. Požiadavky na zrelosť

Požiadavky na zrelosť pre citrusové plody sú určené nasledujúcimi parametrami stanovenými pre každý druh takto:

1. minimálny obsah šťavy,
2. minimálny celkový tuhý rozpustný obsah (TSS), t.j. minimálny obsah cukru
2. vyfarbenie

Stupeň vyfarbenia má byť taký, aby citrusové plody na mieste určenia dosiahli normálnym vývinom farbu typickú pre odrodu.

Citróny

- minimálne množstvo šťavy
- citróny Verdelli a Primofiore: 20 %,
- ostatné citróny: 25 %,
- vyfarbenie: musí byť typické pre odrodu. Plody so zeleným (ale nie tmavozeleným) vyfarbením sú však povolené, pokiaľ spĺňajú požiadavky na minimálne množstvo šťavy.

Limetky

- minimálne množstvo šťavy 42%
- vyfarbenie: musí byť typické pre odrodu najmenej na dvoch tretinách povrchu plodu. Plod môže byť zelený, ale nesmie presiahnuť 30% z celkového povrchu plodu.

Satsumasy, klementínky, iné odrody mandarínok a ich hybridov

- minimálne množstvo šťavy
- Satsumasy, iné odrody mandarínok a ich hybridov 33%
- klementínky: 40 %,
- vyfarbenie: musí byť typické pre odrodu najmenej na jednej tretine povrchu plodu.

Pomaranče

- minimálne množstvo šťavy
- Krvavé pomaranče 30 %
- skupiny Navel 33 %,
- iné odrody 35 %,
- vyfarbenie: musí byť typické pre odrodu. Plody s bledozeleným sfarbením sú však povolené, pokiaľ nepresahuje jednu pätinu povrchu plodu, za predpokladu ich splnenia minimálnych požiadaviek ako obsah šťavy uvedený vyššie.
- Pomaranče vypestované v oblastiach s vysokými teplotami a vysokou relatívnou vlhkosťou počas vývinu majúce zelenú farbu presahujúcu jednu pätinu z povrchu plodu sú povolené za predpokladu splnenia požiadavky na obsah šťavy uvedený nižšie.

- minimálny obsah šťavy
- Mosambi, Sathgudi a Paction 33 %
- Iné odrody 45 %

Grapefruity a ich hybridy

- minimálne množstvo šťavy 33 %
- Minimálny obsah cukru (TSS)
- Oroblanco 9 %

- vyfarbenie: musí byť typické pre odrodu. Plody so zelenkavou farbou (zelenou v Oroblanco) sú povolené, za predpokladu splnenia požiadavky na obsah šťavy.

Pommelo (Shaddock) a ich hybridy

- minimálny obsah cukru (TSS)

vyfarbenie: musí byť typické pre odrodu najmenej na dvoch tretinách povrchu plodu.

C. Klasifikácia

Citrusové plody sú zaradené do troch nižšie uvedených tried:

(i) „Extra“ trieda

Citrusové plody v tejto triede musia byť vynikajúcej kvality. Tvar, stupeň vývinu a vyfarbenie musia byť typické pre odrodu a/ alebo obchodný typ.

Musia byť bez chýb, s výnimkou veľmi malých povrchových chýb, pokiaľ neovplyvňujú celkový vzhľad plodov, kvalitu, trvanlivosť a obchodnú úpravu v obale.

(ii) I. trieda

Citrusové plody v tejto triede musia byť dobrej kvality. Musia mať typické znaky odrody a/alebo obchodného typu.

Nasledujúce malé chyby sa však môžu povoliť, pokiaľ neovplyvňujú celkový vzhľad plodov, kvalitu, trvanlivosť a obchodnú úpravu v obale:

- malé chyby tvaru,
- malé chyby vo vyfarbení,
- malé chyby pokožky, spôsobené pri raste plodu, ako je striebriosť, sieťovitost' – hrdzavost', atď.
- malé zacelené poranenia spôsobené mechanickým poškodením, ako je poškodenie ľadovcom, odreniny, poškodenie pri manipulácii, atď.

(iii) II. trieda

Táto trieda obsahuje citrusové plody, ktoré nespĺňajú požiadavky na zaradenie vyšších tried, ale spĺňajú minimálne požiadavky uvedené vyššie.

Nasledujúce chyby môžu byť povolené, pokiaľ si citrusové plody zachovávajú svoje základné znaky kvality, trvanlivosti a obchodnej úpravy:

- chyby tvaru,
- chyby vo vyfarbení,
- zhrubnutá (drsná) kôra,
- chyby pokožky spôsobené pri raste plodu, ako je striebriosť, sieťovitost' – hrdzavost', atď.
- zacelené poranenia spôsobené mechanickým poškodením, ako je poškodenie ľadovcom,
- odreniny, poškodenie pri manipulácii, atď.
- zacelené povrchové zmeny pokožky,
- malé a čiastočné oddeľovanie perikarpu, ak ide o pomaranče; (čo je povolené pre satsumasy, klementínky a ďalšie odrody mandarínok a ich hybridov).

III. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA VEĽKOSTI

Veľkosť je určená podľa najväčšieho priemeru v stredovej časti plodu.

A. Minimálna veľkosť

Plody menšie, ako je nasledujúca minimálna veľkosť, sú vylúčené:

- citróny: 45 mm,
- limetky 42 mm
- satsumasy, iné odrody mandarínok a ich hybridov 45 mm
- klementínky: 35 mm
- pomaranče: 53 mm,
- grapefruity a ich hybridy 70 mm

- pommelo a ich hybridy 100 mm

B. Veľkostná stupnica je takáto:

Citróny		Limetky	
Veľkostný kód	Priemer v mm	Veľkostný kód	Priemer v mm
0	79 - 90		
1	72 - 83	1	58 - 67
2	68 - 78	2	53 - 62
3	63 - 72	3	48 - 57
4	58 - 67	4	45 - 52
5	53 - 62	5	42 - 49
6	48 - 57		
7	45 - 52		

Satsumasy, klementinky, a iné odrody mandarínok a ich hybridov		Pomaranče	
Veľkostný kód	Priemer v mm	Veľkostný kód	Priemer v mm
1 - XXX	78 and above	0	92 - 110
1 - XX	67 - 78	1	87 - 100
1 or 1 - X	63 - 74	2	84 - 96
2	58 - 69	3	81 - 92
3	54 - 64	4	77 - 88
4	50 - 60	5	73 - 84
5	46 - 56	6	70 - 80
6 ²	43 - 52	7	67 - 76
7	41 - 48	8	64 - 73
8	39 - 46	9	62 - 70
9	37 - 44	10	60 - 68
10	35 - 42	11	58 - 66
		12	56 - 63
		13	53 - 60

Grapefruity a ich hybridy		Pommelo a ich hybridy	
Veľkostný kód	Priemer v mm	Veľkostný kód	Priemer v mm
0	>139	0	>170
1	109 - 139	1	156 - 170
2	100 - 119	2	148 - 162

3	93 – 110	3	140 – 154
4	88 – 102	4	132 – 146
5	84 – 97	5	123 – 138
6	81 – 93	6	116 – 129
7	77 – 89	7	100 – 118
8	73 – 85		
9	70 – 80		

Citrusové plody môžu byť balené podľa počtu. V tom prípade, predpoklad veľkostnej jednotnosti požadovanej normou ostáva zachovaný. Veľkostný rozsah môže vystriedať jednoduchý veľkostný kód, ale v dvoch susedných kódoch.

C. Jednotnosť

Jednotná veľkosť sa dosiahne pomocou vyššie uvedenej veľkostnej stupnice, s výnimkou nasledujúcich prípadov:

(i) Pre ukladané plody v pravidelných vrstvách v obale maximálny rozdiel medzi najmenším a najväčším plodom nesmie presiahnuť nasledujúce hodnoty:

	Veľkostný kód	Maximálny rozdiel medzi plodmi v tom istom obale v mm
Citróny	0 – 7	7
Limetky	1 – 5	7
Satsumasy, klementinky, iné odrody mandarínok a ich hybridov	1-XXX - 4	9
	5 - 6	8
	7 – 10	7
Pomaranče	0 - 2	11
	3 - 6	9
	7 – 13	7

(ii) Pre plody, ktoré nie sú ukladané do obalu vo vrstvách a plody v samostatných spotrebiteľských obaloch s presným počtom plodov v obale rozdiel medzi najmenším a najväčším plodom v jednom obale nesmie presiahnuť rozmedzie príslušnej veľkostnej skupiny vo veľkostnej stupnici, alebo v prípade citrusových plodov balených v závislosti od počtu, rozdiel v mm v jednej z dvoch príslušných nasledujúcich veľkostných kódov.

(iii) Pre plody voľne nasypané vo veľkých obaloch a pre plody v samostatných spotrebiteľských obaloch (sieťky, vrecká), balených pre priamy predaj konzumentovi, rozdiel medzi najmenším a najväčším plodom v jednej dávke alebo obale nesmie presiahnuť rozmedzie získané združením troch po sebe nasledujúcich veľkostných skupín vo veľkostnej stupnici.

IV. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA ODCHÝLOK

Odchýlky z hľadiska kvality a veľkosti môžu byť povolené v každom obale pre plody, ktoré nespĺňajú požiadavky pre uvedenú triedu.

A. Odchýlka od kvality

(i) „Extra“ trieda

5 % z počtu alebo hmotnosti citrusových plodov, ktoré nespĺňajú požiadavky tejto triedy, ale spĺňajú požiadavky I. triedy, alebo výnimočne, spadajúce pod povolenú odchýlku tejto triedy.

(ii) I. trieda

10 % z počtu alebo hmotnosti citrusových plodov, ktoré nespĺňajú požiadavky tejto triedy, ale spĺňajú požiadavky II. triedy, alebo výnimočne, spadajúce pod povolenú odchýlku tejto

triedy.

(iii) II. trieda

10 % z počtu alebo hmotnosti citrusových plodov, ktoré nespĺňajú požiadavky tejto triedy ani minimálne požiadavky, okrem plodov napadnutých hnilobou, výraznými odreninami alebo inak poškodených a tak nevhodných na konzumáciu. V rámci tejto odchýlky je povolených najviac 5 % plodov s malými povrchovými nezacelenými poškodeniami, zaschnutých rezov alebo mäkkých a zvädnutých plodov.

B. Odchýlka od veľkosti

Vo všetkých triedach a všetkých obchodných úpravách: povolených je 10 % z počtu alebo hmotnosti citrusových plodov, vyhovujúcich veľkosti bezprostredne nad a / alebo pod tú (alebo tých, v prípade kombinácie troch rôznych veľkostí), ktorá je uvedená na obale. V každom prípade odchýlka 10 % platí len pre plody, ktoré nie sú menšie ako nasledujúce hodnoty:

Citróny	43 mm
Limetky	40 mm
Satsumasy, iné odrody mandarinky a ich hybridy	43 mm
Klementinky	34 mm
Pomarenče	50 mm
Grapefruity a ich hybridy	67 mm
Pommelo a ich hybridy	98 mm

V. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA OBCHODNEJ ÚPRAVY

A. Jednotnosť

Obsah každého obalu musí byť jednotný a obsahovať iba citrusové plody rovnakého pôvodu, odrody alebo obchodného typu, kvality a veľkosti, a oceňuje sa aj rovnaký stupeň zrelosti a vývinu.

Navyše, pre „Extra“ triedu sa vyžaduje jednotnosť vo vyfarbení.

Viditeľná časť obsahu obalu musí reprezentovať celý obsah.

Predajný obal s čistou hmotnosťou nepresahujúcou 3 kilogramy môže obsahovať citrusové plody rôznych druhov, za predpokladu vyrovnanej kvality, pre každý týkajúci sa druh, jednotnosti v pôvode, odrode alebo komerčnom type a veľkosti, a v rovnakom štádiu vývinu a vyzretosti.

B. Balenie

Citrusové plody musia byť balené tak, aby boli dostatočne chránené.

Materiály použité vo vnútri obalu musia byť nové, čisté a musia mať takú kvalitu, aby sa zabránilo akémukoľvek vonkajšiemu alebo vnútornému poškodeniu plodiny. Používanie materiálov, najmä papiera a pečiatok, na ktorých sú uvedené obchodné špecifikácie, je povolené za predpokladu, že potlač alebo označovanie sa vykoná použitím nejedovatého atramentu alebo lepidla.

Ak sú plody balené jednotlivo, musí sa použiť papier, ktorý je tenký, nový a bez zápachu. Použitie akejkoľvek látky, ktorá môže mať za následok zmenu prirodzených vlastností citrusových plodov, osobitne ich chute a vône, je zakázané.

1) Použitie ochranných prípravkov alebo akýchkoľvek iných chemických látok schopných zanechať cudzí pach

na pokožke plodov je povolený, iba ak je zhodný s nariadeniami dovoznej krajiny.

Obaly musia byť bez akýchkoľvek viditeľných cudzích látok. Avšak obchodná úprava s krátkymi (nie drevnatými) konárkami s niekoľkými zelenými listami, priliehajúcimi k plodu, je povolená.

C. Obchodná úprava

Citrusové plody môžu byť v obchodnej úprave:

- (a) ukladané v rovnomerných vrstvách v obale,
- (b) neukladané vo vrstvách v obale alebo voľne nasypané vo veľkých obaloch. Táto obchodná úprava je povolená iba v I. a II. triede.
- (c) v samostatných spotrebiteľských obaloch o hmotnosti menšej ako 5 kg, balených buď:
 - podľa počtu plodov, alebo
 - podľa čistej hmotnosti obalu.

VI. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA OZNAČOVANIA

Na každom obale musia byť uvedené na jednej a rovnakej strane čitateľne a nezmazateľne, viditeľne zvonku tieto údaje:

A. Identifikácia

Baliareň a/alebo odosielateľ: meno a adresa alebo úradne vydaná alebo uznaná kódová značka. Avšak v prípade, že sa používa kódová značka, odkaz na „baliareň a/ alebo odosielateľ (alebo zodpovedajúca skratka) musí byť uvedený v tesnej blízkosti tejto kódovej značky.

B. Názov plodiny

- názov druhu, ak plodina nie je zvonka viditeľná, okrem mandaríniek, pre ktoré je názov druhu alebo odrody (ak sa dá uviesť) povinné uvádzať.
- Názov odrody, pre pomaranče,
- Názov typu:
 - pre citróny: označenie „ Verdelli“, prípadne „Primofiore“,
 - pre klementínky: označenie: „ Klementínky, bez kôstok“, „ Klementínky (1až 10 kôstok)“, „Klementínky s kôstkami“ (viac ako 10 kôstok), podľa toho, čo je vhodné.
 - pre grapefruity a ich hybridy: označenie „ružový“ alebo „červený“ podľa vhodnosti
- V prípade predajných obalov obsahujúcich zmes citrusových plodov rozličných druhov, navyše názvy druhov uvedené vyššie.

C. Pôvod plodiny

- Krajina pôvodu a, dobrovoľne, oblasť pestovania alebo národný, krajový, alebo miestny názov oblasti.
- v prípade predajných obalov obsahujúcich rôzne druhy citrusových plodov, musí byť uvedená každá krajina pôvodu jednotlivých plodov.

D. Obchodné údaje

- trieda;
- veľkostná skupina pre plody upravené v súlade s veľkostnou stupnicou alebo vrchný a spodný hraničný veľkostný stupeň, ak ide o tri po sebe nasledujúce veľkosti veľkostnej stupnice;
- veľkostná skupina a počet plodov, ak ide o plody ukladané vo vrstvách v obale;
- prípadne uviesť ochranné prostriedky alebo chemické látky, ktoré boli použité, ak je takéto použitie v súlade s pravidlami spoločenstva.

E. Úradná kontrolná značka (dobrovoľne).